

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591
Факс 98 70 855, e-mail: info@soficouncil.bg

Столична община

Входящ №

СОА25-ВК66-4945

Регистриран на 17.06.2025

За проверка: <https://sofia.bg/registry-report>

До:

Г-н ЦВЕТОМИР ПЕТРОВ

Председател на

Столичния общински съвет

ДОКЛАД

от група общински съветници

ОТНОСНО: Създаване на специализирана Програма "Наука" за целево финансиране на проекти за популяризиране и развитие на научни изследвания и иновации и приемане на Правила за работата ѝ

Уважаеми г-н Петров,

Уважаеми госпожи и господа – общински съветници,

Следвайки добрите примери на световно, европейско и национално ниво, предлагаме създаването на специализирана Програма "Наука" към Столичната община, която има за цел чрез целево финансиране на проекти да насърчи научното развитие, иновациите и научната култура в Столичната община.

Съгласно Чл. 15 от Закона за насърчаване на научните изследвания и иновациите, местните администрации могат да определят политики за такива дейности на общинско ниво. Общинските съвети могат да приемат програми, съдържащи мерки, цели и приоритети за развитието на научните изследвания и иновациите, както и да създават условия за осъществяването на научноизследователски и иновационни дейности в рамките на общината.

Създавайки Програма "Наука" Столичната община ще бъде активен участник в изграждането на силна връзка между научната общност и образователните

институции от една страна и бизнес секторът и обществото като цяло. Иновациите са основен двигател на икономическото развитие за всяка икономика, поради което считаме, че подкрепяйки колективите, планиращи и провеждащи научни изследвания – особено приложните изследвания – Столична община не само ще насърчава разработката на нови технологии и иновации с практически приложения, които могат да подобрят развитието на индустриите, инфраструктурата и услугите в рамките на Общината, но и ще подобри конкурентоспособността на икономиката на града чрез привличане на бизнес, таланти и инвестиции. Участието на общината като подкрепяща и насърчаваща прототипирането и трансфера на технологии създава възможности за стартиращи компании, които могат да прераснат в значителни работодатели, избиращи Столична община като своя база.

Цели на Програмата

Главната цел на предложената в настоящия доклад Програма "Наука" към Столична община е да подкрепи научни и изследователски колективи, базирани в София – както и да оказва подкрепа за колективи, работещи по научни изследвания и иновации, които могат да имат практическо приложение и полза за живота в Столичната община. Програмата играе ролята на мост между науката и бизнеса за създаване на икономика, основана на знанието, генерирайки сектори и индустрии с по-висока добавена стойност (напр. образование, биотехнологии и чиста енергия). Такава диверсификация би укрепила икономическата устойчивост на града срещу глобални шокове и е част от дългосрочния ангажимент за въглеродно неутрален град.

Предвиждаме Програма "Наука" да бъде отворена за кандидатстване за юридически лица с нестопанска цел, професионални сдружения и асоциации, чийто предмет на дейност или фокус е развитието на научната общност, популяризирането или подпомагането на научната дейност, както и юридически лица със стопанска цел, извършващи иновационна, научна или изследователска

дейност. Този вид организации са основните носители на репутацията, нужна за провеждане на информационни и образователни кампании, фокусирани към подрастващите или специфични групи.

Друг бенефициент на Програмата ще са научни колективи, регистрирани по реда на Закона за задълженията и договорите или представлявани от висше учебно заведение, както и физически лица, извършващи иновационна, научна или изследователска дейност. Целта на привличането на тази категория бенефициенти е да се окаже подкрепа на практическата развойно-изследователска дейност на всички нива, на които тя може да се провежда - от един човек с идея за иновация, до колектив, нуждаещ се от ресурси за провеждане на широкообхватно изследване.

Предвиждаме по Програмата да могат да кандидатстват и търговско дружество, регистрирано по Търговския закон, което функционира като стартъл според общоприетото разбиране – фирма с иновативна концепция и кратка пазарна история. Така тя ще бъде ефективен мост между общината и стартиращата бизнес екосистема, специфично насочен към насърчаването на изследвания и иновации, които да останат и да се развиват в София.

Програмата ще е отворена и за образователни и общностни институции, помещаващи се в сгради-общинска собственост. По този начин те ще имат още един канал за проактивно набиране на финансиране за интегриране на иновативни подходи за насърчаване и популяризиране на контакта с научни изследвания или с приложими занятия с научен контекст за ученици, студенти и други целеви групи.

Други специфични цели на програмата са:

- Създаване на условия за насърчаване на трансфера на технологии и иновационната дейност вкл. осигуряване на финансова и логистична подкрепа при създаването на прототипи, в полза на местната общност;
- Създаване на условия за ефективно взаимодействие в областта на приложните научни изследвания и иновации между Столична община,

висшите училища и научните организации, органите на местното самоуправление, бизнеса и гражданското общество на територията на Столична община;

- **Повишаване на ефективността и конкурентоспособността на икономиката на Столична община;**
- **Повишаване на интереса в обществото към науката, иновациите и разпространението на научни знания, както и стимулиране на предприемаческа култура сред учените, вкл. младите учени и учащите на територията на Столична община.**

Ползите от програмата "Наука" към Столична община са множество. Някои от тях включват:

- **Развитие на иновации и технологии:** Програмата ще насърчава изследванията и разработването на иновации, които могат да доведат до нови технологии и решения за различни сектори в Столичната община.
- **Подобряване на качеството на живот:** Чрез прилагането на научните открития и иновациите в различни области като подобряване на градската среда, кръгова икономика, здравеопазване, енергетика, околна среда и други, програмата ще помогне за подобряване на качеството на живот на гражданите.
- **Развитие на талантите:** Програмата ще създаде възможности за млади изследователи и учени да развиват своите научни умения и компетентности, чрез участие в научни проекти, семинари и обучения.
- **Сътрудничество и мрежи:** Чрез създаването на мрежи за сътрудничество между университетите, научните институции, бизнес и НПО сектора, програмата ще насърчи обмена на знания, опит и ресурси, което може да доведе до нови възможности и проекти.
- **Икономически растеж и конкурентоспособност:** Програмата ще подкрепи иновациите и предприемачеството, което може да допринесе за икономическия растеж и конкурентоспособността на Столичната община.

Управление на Програмата

Смятаме, че за да бъде максимално ефективна и ползотворна, Програма "Наука" следва да функционира по ред и механизъм сходен с този на друга доказала се като успешна програма на Столичната община, а именно Програма "Европа" – с Програмнен съвет, Главен координатор и Оперативно ръководство. Моделът на Програма "Европа" е проверен през годините като инструмент за финансиране на проекти на организации с нестопанска цел и транспонирането му и в Програма "Наука" е гарант за нейната ефективност.

Предвид заложената в целите на Програмата **съществена взаимовръзка между научно-изследователската дейност и икономическия потенциал на предлаганите проекти**, предлагаме Програмния съвет да се отчита на двете ресорни за тези дейности комисии. Предлагаме одобрените проекти и бюджетите им да се представят на Столичния общински съвет след разглеждане в Постоянните комисии по образование, култура, наука и културно многообразие и икономика, собственост и дигитална трансформация, като председателите им да са част от Програмния съвет, за да осигуряват ефективни взаимоотношения между комисииите и Програмата.

Предлагаме в Програма "Наука" **задължително да е ангажирана и Столичната общинска агенция за приватизация и инвестиции (СОАПИ)**. Като част от Програмния съвет, нейните представители ще са идеално позиционирани да помагат в определянето на критериите, на които трябва да отговарят проектите, показващи потенциал, за да получават достъп до общински инструменти за подпомагане на стартиращи бизнеси. Програмният съвет, който се създава заедно с Програмата ще **утвърждава Методология за взаимодействие със СОАПИ за осигуряване на подкрепа след завършване на проектите**, които са с потенциал да станат успешен технологичен стартъп, както и критерии, на които да отговарят най-добрите от тях, за да получат подкрепа по

гаранционните схеми, осигурени от Общинския гаранционен фонд за малки и средни предприятия.

Друг важен аспект на предложения модел за управление на Програма "Наука", гарантиращ, че проектите ще се оценяват не само по линия на административната им изрядност, но и откъм научната или иновационна целесъобразност, е заложено в Правилата за работата ѝ изискване Програмният съвет да изработи критерии за привличане на партньорства по проекта. Ако кандидатстващата организация е привлякла като партньор университет, научна организация или бизнес – да получава повече точки при оценката.

Програмата ще финансира и осигуряването на достъп на ученици и студенти до съдържание, публикувано в научни журналы и рубрики зад платерна бариера (pay wall), с цел подготовката им по ускорени учебни планове и програми, както и да финансира дейности по адаптиране, превод и тиражиране на научни литература и съдържание на достъпен език. Днес повечето популярно научно съдържание, тиражирано от достоверни и обективни източници, не е налично в информационните канали, използвани от подрастващите на български език и много от тях с интерес към науката, консумират съдържание, страдащо от неточни преводи, както и псевдонаучно съдържание или изцяло ненаучно такова, представящо се като образователно. С експлицитна цел на Програмата да подпомага добросъвестното представяне на научно съдържание, Столичната община ще може да е активен участник във възпитанието и отглеждането на ново поколение млади учени и иноватори, но и да опази децата на София от дезинформация и псевдонаука.

Методи на подкрепа

Ключово средство за подкрепа, където Столичната община може да подпомага и развива капацитета на младите учени на София е съдействие при обособяване на нови организации и инвестиции в мобилността на

изследователите и другите служители, участващи в иновационната и научна дейност.

Програмата може да подпомага и инициативи, **изграждащи капацитета на учебни заведения и научни колективи да развиват иновационна дейност** – проекти, които водят до нов или подобрен продукт, процес или услуга, или комбинация от тях, разработен като курсови или дипломни работи от колективи на млади студенти, докторанти или специализанти, чийто предмет на изследване засяга управлението на Столична община (напр. специализанти по биохимия, които изследват нови подходи за третиране на мръсни води). Чрез ангажиране на млади хора, учени и студенти, Програмата може да насърчава предприемаческо мислене, отваряйки общински ресурси за поледи и други контролирани тестове. Тази културна промяна може да **доведе до ръст на предприемачеството във високотехнологичните сектори, все още показващи устойчив икономически растеж**, стимулирайки икономическата динамика в Столичната община.

Програма “Наука” ще може да се използва за **финансиране на изработката на функционални прототипи**, демонстриращи теоретичните разработки на кандидатстващите. Финансирайки подобни проекти, Столична община ще стимулира създаването на стартиращи компании, които използват нови технологии. Известно е, че малките и средните предприятия значително допринасят за заетостта и икономическия растеж и тази инициатива може да помогнат за **създаването на екосистема, в която те да процъфтяват**. Прототипите, които могат да подлежат на финансиране трябва да демонстрират основните функционалности на предлагания иновативен продукт или услугата:

- **Визуални прототипи:** Представя външния вид и дизайн на продукта или услугата, без непременно да има пълна функционалност.
- **Дигитални прототипи:** Симулация на софтуерен продукт или уеб услуга, която позволява тестване на потребителския интерфейс и взаимодействие.

- **Физически прототипи:** Реален модел на продукта, изработен от различни материали, който може да бъде използван за демонстрации и тестове.
- **Интерактивни прототипи:** Включват както визуални, така и функционални елементи, позволявайки на потребителите да взаимодействат с продукта или услугата в реални условия.

Целта на финансирането на подобен вид проекти е да позволи на кандидатстващите да вземат участие в научни форуми или изложения, да се включват активно в практическа научна дейност и да **популяризират научни разработки, разработени в Столичната община в международен контекст.** Връзките на СОАПИ с други бизнес инкубатори, инвеститори и столичния бизнес, ще са от ключово значение за ангажираността на бизнеса към поемането на класираните проекти и практическото им приложение в полза на софиянци.

СОАПИ ще е общинското звено, гарантиращо **след проектна комуникация между изпълнителите на проектите и бизнеси, които да имплементират или развият изработените от тях прототипи,** както и звеното, което ще координира устойчивостта на дългосрочните проекти, финансирани по Програмата. **Така СОАПИ ще е пряко замесена в генерирането на икономическа активност.**

По Програмата ще могат да се финансират учебни заведения или други общностни центрове, целящи осигуряване на финансиране за развитие на кабинети за специализирани обучения или кръжоци, като през СОАПИ Програмният съвет може да кани представители на бизнеси, които да провеждат в тях демонстрации, свързани с тяхната индустрия, като част от своите инициативи за социална ангажираност. Например фармацевтични компании, базирани в София могат да използват оборудвани по Програма "Наука" кабинети с фокус химия или биология за популяризиране на фармацевтиката и биохимията като сфера за професионална реализация. Така този вид партньорства ще привличат учениците към академичните профили, от които съответните компании попълват щатните си бройки в своите R&D отдели. Предвид концентрацията на високотехнологични

компани в Столичната община трябва да инвестира в механизъм, с който да насърчава младите учени, студенти и изследователи да останат в София, намалявайки „изтичането на мозъци“ в чужбина.

За да може финансирането на изработката на функционални прототипи да е допустима форма на подкрепа, предвиждаме в Правилата за работа на Програмата да допусне закупуването на дълготрайни материални активи за целите на изработването на прототипите, демонстриращи ползата или резултатите от технологичната или иновационна разработка.

Предлагаме и да се **допуска закупуването на дълготрайни материални активи**, изразяващи се в специализирано оборудване или материали, необходими за уреждане на учебни лаборатории или демонстративни пространства за популяризиране на научна дейност, като условието, допускащо придобиването им е **пространствата, оборудвани с тях да са с отворен публичен достъп или да са специализирани помещения за провеждане на учебни занимания и кръжоци.**

Така Програма „Наука“ ще може да бъде източник на финансиране за изграждането на специализирани кабинети за научни кръжоци, с които се подобрява достъпът на гражданите (особено децата) до специфични учебни занятия.

Програми за т.нар. STEM кабинети вече има, движени от Изпълнителна агенция „Програма за образование“, планираща изграждането на научно-технически кабинети във всички училища в страната, но тя не включва специализираните образователни и практически потребности на училища като професионалните гимназии или Народните Читалища, например, **които могат да бъдат развивани именно през инструменти като Програма „Наука“.** Разрешавайки през нея да се финансират проекти за специализирани кабинети за практически занятия, Столичната община ще позволи на образователните и просветни институции в територията си да изградят дългосрочен капацитет за участие в програми по Националната Стратегия за Учене през целия живот, одобрена с РМС № 12 от

10.01.2014 г. и ще инвестира в развитие на човешкия капитал, необходим за поддържане икономически растеж.

За разлика от проектите, финансирани по Програма "Европа", популяризирането на научните постижения или на науката по принцип често е най-ефективно чрез демонстрации, в които публиката да може да участва. Такива практически занятия често изискват специализирано оборудване и материали. Целта на програмата за насърчаване на научната култура и обществения интерес към науката е от съществено значение за формирането на добре информирано общество. По този начин ще се създадат условия за развитието и на гражданската наука, чрез свързване на учени и граждани, които биха могли да си сътрудничат за осъществяване на научно-изследователска дейност. Това може да има дългосрочни ползи, като по-голямо гражданско участие в научния дискурс, като средство за ангажираност с цел добиване на нови знания от страна на гражданите и подкрепа за създаване на политики, основани на данни и доказателства.

Именно поради това разрешението за придобиване на материални активи предлагаме да бъде ограничено само за пространства, помещаващи се в сгради общинска собственост или за изработването на конкретен прототип, предмет на проекта. Така кандидатстващи за проектно финансиране по Програма "Наука" нестопански и/или неправителствени организации, ще трябва да привличат като партньори образователните и/или културни институции.

Очаквани резултати

Резултатите, които въвеждането на Програма "Наука" може да постигне са както следва:

- **Създаване на иновативна и научно-технологична среда.** Програмата ще развие подходяща екосистема, която да подкрепя научните изследвания,

развитието на иновации и технологичното предприемачество в Столична община.

- **Провокиране на интереса към научни изследвания** от ученическа възраст, чрез научни работилници, информационни кампании офлайн и онлайн, които да впечатляват, информират и мотивират
- **Привличане на инвестиции и бизнес възможности.** Създаването на иновационна и научно-технологична среда ще привлича инвеститори и предприемачи, които да инвестират в Столична община и да развиват своите бизнес проекти върху основата на научни изследвания и иновации.
- **Развитие на предприемаческите умения сред младите учени.** Чрез обучение, консултации и финансови инструменти, програмата ще подкрепя младите учени да бъдат бъдещите местни предприемачи на стартиращи компании в сферата на науката и иновациите.
- **Подобряване на капацитета на Столичната община да посреща предизвикателствата.** Проектите, за реализирането, на които Столичната община ще кани изследователи, имат потенциала да подобрят готовността ѝ да посреща предизвикателства, свързани както с климатичните промени, така и с редица други отразяващи се на управлението фактори, като демографията на общината, технологиите, нужни за управление на ресурсите ѝ и др.

Програма "Наука" може да е канал, позволяващ на кандидатстващите учебни заведения и научни колективи да финансират дейности и събития за подпомагане на младите учени, студентите, учените, докторантите и т.н. да придобият предприемачески умения като представяне, комуникационни, организационни и управленски умения. Така Столичната община ще има съществена роля в насърчаването на връзката между млади учени и млади предприемачи – дейности и проекти насочени в тази посока.

Трансферът на знания и технологии, чиято цел е придобиване, събиране и споделяне на конкретни и потенциални знания, включително умения и компетенции

по отношение както на стопански, така и на нестопански дейности, цели **научно сътрудничество, консултантска дейност, развитие на жизнения цикъл на технологията от идеята за нейното създаване до индустриалната и пазарната и реализация.** Друг ключов аспект на трансфера на знанията е осигуряване на достъп до експертност в сферата на защитата на интелектуална собственост, лицензирането и публикуването ѝ. Освен научните и технологичните знания, това обхваща други видове знания, включително използването на международни научни или технологични стандарти, добри практики за реална експлоатационна среда и методи за организационни иновации, както и управление на знания, свързани с установяването, придобиването, предпазването, защитаването и приложението на нематериални активи.

Програма "Наука" към Столична община ще създаде по-динамична и иновационна среда, която ще допринесе за устойчивото развитие и подобряване на качеството на живот в Столичната община. Като мярка за развитие на иновации и технологии може да се прилага и **проактивен подход на Столичната община с откритата покана за научните колективи към ангажираност с конкретни проблеми,** за които общината търси решение. Предлагаме Програмата да определя и приоритетни области за финансиране, насочени към специфични за общността предизвикателства. Насърчавайки развитието и впоследствие – реализирайки – иновации, които са от полза за града (като устойчиво градско развитие, управление на отпадъците или транспортни решения), Общината може да подобри качеството на живот на своите граждани. Това ще е **едновременно инвестиция в научната общност и в практическо подобрене в качеството на живот на софиянци.** Подобен конкурсен компонент, ангажиран пряко и с градското управление има потенциал да развива таланти, които да бъдат привлечени към експертните звена на Столичната община.

Примери от чужбина

Въпреки че Програмата изисква предварителна инвестиция от общинския бюджет, дългосрочната икономическа възвръщаемост – чрез подпомагане на научни колективи, разработки и създаване на екосистема за стартъпи и стартиращи предприятия – може далеч да надхвърли първоначалните разходи. Опитът на редица други европейски градове показва, че подпомагането на иновациите е инвестиция в бъдещия просперитет на града. Според изследване на Imperial College London всеки паунд публични средства, инвестирани в подкрепа на научни изследвания и разработки, е довел до 20% възвръщаемост¹.

Градският съвет на Барселона, чрез своя отдел занимаващ се с науката и университетите, развива програма, която има за цел консолидирането на нововъзникващата научна и изследователска общност в града. Субсидираните проекти генерират идеи, иновативни решения и научни доказателства, които могат да окажат въздействие върху града и да се справят с различни предизвикателства в областта на здравеопазването, благосъстоянието на населението и климатичните промени.

Wiener Wissenschafts-, Forschungs- und Technologiefonds („Виенски фонд за наука, изследвания и технологии (WWTF)“) финансира изследователски проекти с акцент върху насърчаването на сътрудничеството между университети, предприятия и местни власти. Фондът подкрепя по-големи научни проекти, които имат перспектива за средносрочни до дългосрочни икономически и/или обществени ползи. Финансирането се използва предимно за разходи за персонал. Продължителността на проектите е от 2 до 4 години, а отпуснатото финансиране може да стигне до 1 милион евро на проект. Чрез програмата Виена успява да привлече обещаващи млади изследователи от чужбина, които на свой ред подобряват качеството на икономиката на австрийската столица.

¹ Imperial College London Study: Researchers at Imperial College London found that public expenditure on science and engineering research generates economic growth. They calculated that for every £1 spent by the government on research and development (R&D), private sector R&D output rises by 20 pence a year, putting the rate of return on public investment at around 20%

Друг пример от Източна Европа е програмата Brno Ph.D. Talent. Тази инициатива, финансирана от община Бърно, предоставя грантове на млади изследователи и докторанти, работещи по иновативни изследователски проекти с практическо приложение. Програмата има за цел да укрепи местната икономика чрез изграждане на връзки между изследователските институции и индустрията, особено в технологиите и приложните науки. Размерът на средствата е 120 000 000 CZK (около 9 300 000 лв.), отпускани за период от 3 години.

Заклучение

В заключение, Програма „Наука“ на Столична община предлага иновативен подход за стимулиране на научно-изследователската дейност и насърчаване на приложни иновации на територията на града. Чрез изграждане на ефективни партньорства между общинските власти, университетите, научните институти и частния сектор, София има възможността да се утвърди като водещ център за научни постижения и иновации в България и региона. Програмата не само ще подпомогне научния и икономически растеж, но и ще подобри качеството на живот на столичани чрез внедряването на устойчиви технологии и решения за градското развитие.

Програмата не само ще създаде инструмент за Столична община, предоставен ѝ като възможност в Закона за насърчаване на научните изследвания и иновациите, но и ще помогне на Столична община да оздрави взаимоотношенията си с водещите академични институции и висши учебни заведения в страната, като активира потенциала, който те развиват за своите управленски цели.

С оглед на изложеното, на основание чл. 21, ал.1, т.12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 15 от Закона за насърчаване на научните изследвания и иновациите, призоваваме значимостта на тази инициатива да бъде припозната от всички политически групи в Общинския съвет и реализирането на Програма „Наука“ да получи широката подкрепа, която

заслужава. Тази стъпка ще бъде ключова за развитието на София като модерен технологично ориентиран и устойчив град, в който науката и иновациите са двигатели на прогреса.

Приложение №1: Правила за работа по Програма "Наука"

С уважение

Борис Бонев

Общински съветник

Бонев

Гергин Борисов

Общински съветник

Бонев 2

Бонев

.....2025 г.

София

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 98 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofocouncil.bg

ПРОЕКТ

РЕШЕНИЕ №

на Столичен общински съвет
от 2025 година

Създаване на специализирана Програма "Наука" за целево финансиране на проекти за популяризиране и развитие на научни изследвания и иновации и приемане на Правила за работата ѝ.

На основание чл. 21, ал.1, т.12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 15 от Закона за насърчаване на научните изследвания и иновациите

СТОЛИЧНИЯТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ РЕШИ:

1. Създава Програма "Наука" на Столичната община.
2. Приема Правила за работата на Програма "Наука", съгласно Приложение №1 към настоящото решение.
3. Приема състав на Програмния съвет на Програма "Наука" от общински съветници, както следва:
 - а. Диян Стаматов;
 - б. Прошко Прошков;
 - в. Гургин Борисов;
 - г. Еньо Савов;
 - е. Емил Димитров;
 - ф. Севделина Петрова;
 - г. Вили Лилков;
 - h. Ася Тодорова;
 - i. Саад Алуани.

-
4. Възлага на кмета на Столичната община да отпрати покани за номиниране на членове на Програмния и Научен съвети към Програмата, съобразно описания в Правилата за работата ѝ състав.
 5. До настъпване на датата по чл. 3 от Закона за въвеждане на еврото в Република България, размерът на финансирането, посочен в Чл. 20, алинея 1 от Правилата по т. 2 се чете като "не повече от 50 000 лв. за проект".

Настоящото решение е прието на заседание на Столичния общински съвет, проведено на 2025 година, Протокол № от 2025 година и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

Председател на Столичния общински съвет
(Цветомир Петров)

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА ПО ПРОГРАМА "НАУКА" НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящите правила уреждат правилата и условията за реализация на Програма "Наука" на Столична община. Тази програма насърчава инициативи в сферата на науката и иновациите, като се фокусира върху:

1. Подкрепа за изследвания и разработки на иновации, които могат да доведат до нови технологии и решения, подобряващи качеството на живот на софиянци и подпомагащи ефективното управление на Столичната община;
2. Подкрепа за научни разработки и изследвания, които имат потенциал да се преобразуват в успешни технологични стартапи, обогатяващи и развиващи общинската икономика;
3. Подобряване качеството на образователната услуга в Столичната община, както и подобряване достъпа до практически занятия по наука, технологии, инженерство и математика за всички софиянци;
4. Подпомагане на млади таланти в сферата на науката, технологиите и иновациите;
5. Развиване на проекти, свързани с разработване или популяризиране на научни и образователни инициативи, които се реализират на територията на Столична община и отделни нейни райони;
6. Подобряване връзката между гражданския и бизнес сектор посредством инициативи, които допринасят за свързаността им.

Чл. 2. Програмата насърчава популяризирането на науката, технологиите, инженерството и математиката като сфери за професионално развитие, както и подкрепя инициативи за популяризиране или тиражиране на научна литература на достъпен език и в подходящ формат (например видео съдържание и др.).

Чл. 3. Тези правила уреждат също създаването, състава, функциите, правата и задължението на Програмния съвет, Научния съвет, на главния координатор и на координатора на Програмата.

Раздел II

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Чл. 4. Програмата има за цел да подпомага развитието на научното общество в Столичната община и подкрепя проекти, целящи:

1. развитие на екосистеми, които да подкрепят научните изследвания, развитието на иновации и технологичното предприемачество в Столична община;
2. провокиране и развитие на интереса на децата от ученическа възраст към науката и технологиите, чрез научни работилници, информационни кампании офлайн и онлайн, които да впечатляват, насърчават, ангажират и информират;
3. популяризиране на научните открития и развитието на технологиите в различни сфери на познанието сред подрастващи и възрастни чрез подготовка и тиражиране на печатно или друг формат съдържание на достъпен език, популяризиращо съответна научна сфера;
4. създаването на иновационна и научно-технологична среда за привличане на инвеститори и предприемачи, които да инвестират в Столична община и да развиват своите бизнес проекти върху основата на научни изследвания и иновации;
5. разработването на прототипи – визуални, дигитални, физически или интерактивни – демонстриращи практическото приложение на конкретна научна разработка, изследване или експериментално доказана технология, които могат да имат индустриално приложение или да са от полза на Столична община в управлението или експлоатацията на нейните ресурси;
6. обучение и консултации, подкрепящи младите учени в прехода им към местни предприемачи на стартиращи компании в сферата на науката и иновациите.

Чл. 5. (1) Програмата насърчава реализацията на качествени проекти при спазване на принципите за равнопоставеност на различните кандидати, конкурсното начало, обективност на оценката, прозрачност и отчетност.

(2) В Програмата се залагат и отворени покани за кандидати за изпълнение на специфични проекти в партньорство със структурите и предприятията на Столична община, предполагащи разработката на иновации или провеждането на конкретни научни изследвания, необходими за стратегическото планиране и управление на Столичната община.

(3) Изпълнителите на финансирани по Програмата проекти с потенциал да се трансформират в успешни технологични стартиращи компании, получават логистична, финансова и административна подкрепа от Столичната община.

Раздел III

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Чл. 6. (1) Програмата се ръководи от:

1. Програмен съвет;
2. Научен съвет;
3. Главен координатор.

(2) Оперативното ръководство и координиране на работата с изпълнителите на проекти се извършва от координатор.

Чл. 7. (1) Програмният съвет се състои от 15 члена:

1. Заместник кметът Направление „Култура, образование, спорт и младежки дейности“;
2. 9 общински съветници, двама от които са Председателите на Постоянните комисии по образование, култура, наука и културно многообразие и икономика, собственост и дигитална трансформация;
3. 1 представител на Столичната общинска агенция за приватизация и инвестиции;

4. 3-ма представители на Столична община, съответно от Дирекция "Образование" и Дирекция "Дигитализация, иновации и инвестиции";
5. 1 представител на Българска академия на науките;

(2) Членовете на Програмния съвет се избират и освобождават от Столичния общински съвет, за срока на мандата на Общинския съвет. Предложенията за състава на Програмния съвет се представят на Столичния общински съвет с доклад от Постоянните комисии по образование, култура, наука и културно многообразие и икономика, собственост и дигитална трансформация.

(3) На първото си заседание Програмният съвет избира председател и заместник председател от членуващите в него общински съветници.

Чл. 8. Програмният съвет:

(1) Приема годишен план за дейността на Програма "Наука".

(2) Утвърждава приоритетните области за годината, за които ще се приемат предложения за проекти и разпределя по приоритетните области утвърдените от Научния съвет проекти по Чл. 5, ал. 2 от настоящите Правила. В тази си дейност Програмният съвет се подпомага от Научния съвет.

(3) Приема правилник за дейността си.

(4) Представя на Столичния общински съвет проект на годишен бюджет на Програмата.

(5) Представя на Столичния общински съвет годишен отчет за дейността на Програмата и отчет за изпълнението на бюджета на Програмата.

(6) Приема решения за провеждане на конкурси за финансиране на проекти и взима решения за финансираните проекти въз основа на оценката от експертната комисия.

(7) Осъществява цялостен контрол върху изпълнението на Програмата.

(8) Информира обществеността за дейността на Програмата.

(9) Определя Насоките за устойчивост на проектите. Спрямо тях се определят:

1. критериите за допълнителни точки за кандидатстващи с проекти, продължаващи дейности финансирани в предходен програмен период;
2. критериите за получаване на гаранция, осигурена от Общинския гаранционен фонд за малки и средни предприятия, на проекти с потенциал да се трансформират в успешни технологични стартиращи компании.

(10) Утвърждава Методика за взаимодействие със Столичната общинска агенция за приватизация и инвестиции по осигуряването на финансова, логистична и административна подкрепа за изпълнителите на проекти, финансирани по Програмата, с потенциал да се трансформират в успешни технологични стартиращи компании.

(11) Приема и други решения, свързани с управлението на Програмата.

Чл. 9. (1) Програмният съвет се свиква най-малко веднъж на два месеца от неговия председател и заседава ако присъстват повече от половината от членовете му.

(2) Решенията се вземат с явно гласуване с обикновено мнозинство от присъстващите членове.

(3) В случаите на обявено военно или друго извънредно положение и/или обявена извънредна епидемична обстановка върху територията на Столична община, заседанията на Програмния съвет могат да се провеждат и дистанционно (онлайн), като едновременно присъствие на членовете се осигурява чрез конферентна, телефонна или друга връзка, гарантираща установяването на самоличността и позволяваща участие в обсъждането и вземането на решенията. Заседанията на Програмния съвет могат да се провеждат дистанционно и по решение на Програмния съвет.

Чл. 10. (1) Научният съвет се състои от 9 члена:

1. 3-ма представители на академичната общност;
2. 3-ма представители на Българската предприемаческа асоциация;
3. 1 представител на Националното представителство на студентските съвети в България;
4. 1 представител на Дирекция "Наука" към Министерство на образованието и науката;
5. 1 представител на Сдружение на директорите в средното образование в Република България.

(2) Членовете на Научния съвет се избират и освобождават от Столичния общински съвет, за срока на мандата на Общинския съвет. Предложенията за състава на Научния съвет се представят на Столичния общински съвет с общ доклад от членовете на Постоянната комисия по образование, култура, наука и културно многообразие.

Чл. 11. Съставът на Научния съвет избира председателя, който го представлява на заседанията на Програмния съвет.

Чл. 12. (1) Научният съвет е постоянен консултативен орган, предназначен да подпомага работата на Програмния съвет по избор на приоритетните области и по изготвяне критериите за оценки на проектите, включени в тях.

(2) Научният съвет заседава заедно с назначения от кмета на Столичната община Експертен съвет за наука, технологии и иновации за определяне на проекти по Чл. 5, ал. 2 от настоящите Правила и докладва за тях пред Програмния съвет.

Чл. 13. (1) Главният координатор на Програмата се определя от кмета на Столична община.

(2) Главният координатор:

1. Предлага на кмета на Столична община да сключи договори с одобрените от Столичен общински съвет кандидати за реализиране на техните проектни предложения;
2. Осъществява предварителен контрол за поемане на задължения от Столична община и съгласува проектите на договори по Програма „Наука“ преди подписване от кмета на Столична община;
3. Осъществява предварителен контрол преди извършване на разход и парафира фактурите за авансово и окончателно плащане по сключените договори след представяне за всяко плащане поотделно на доклад от координатора на Програмата и от служител на дирекция „Финанси“ на Столична община, предложен от дирекция „Финанси“ и одобрен от Програмния съвет“;
4. Отговаря за дейността на Координатора на Програмата.

(3) Координаторът по Програмата се определя от Главния координатор и отговаря за:

1. Организирането на оперативната дейност по администриране на Програмата в съответствие с решенията на Програмния съвет, при което се подпомага от експерти;
2. Подготвянето и представянето за одобрение от Програмния съвет на пакет от документи за кандидатстване и годишен отчет за изпълнение на Програмата;
3. Организирането на информационните дни и електронното кандидатстване;
4. Подготвянето и представянето на Главния координатор на проект на договорите с одобрените от Столичния общински съвет бенефициенти;
5. Координирането на работата с бенефициентите по изпълнението и отчитането на проектите;
6. Мониторинга върху събитията по проектите и осигурява изготвянето на отчети за извършен мониторинг;
7. Поддържането на интернет страницата на Програмата;

8. Поддържането и съхранява архива на Програмата.

[4] Координаторът по Програмата се отговаря за действията си пред Главния координатор на Програмата и се отчита пред Главния координатор и Програмния съвет.

Раздел IV

ПЛАНИРАНЕ И ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ПРОГРАМАТА

Чл. 14. Дейността на Програмата се осъществява по годишен план, който се приема от Програмния съвет на Програмата.

Чл. 15. Средствата за реализация на Програмата се осигуряват целево от общинския бюджет.

Чл. 16. (1) Бюджетът на Програмата се приема с решение на Столичния общински съвет.

(2) С изготвянето на бюджета на Столичната община и при необходимост, може да определят допълнителни средства към бюджета на Програмата, предназначени за финансиране на проекти по Чл. 5, ал. 2 от настоящите Правила.

Чл. 17. Програмата се администрира от Асоциация за развитие на София чрез координатора по Програмата и експерти. Програмният съвет предлага бюджет за администриране в рамките на бюджета на Програмата, утвърден от СОС.

Раздел V

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИ

Чл. 18. (1) С годишния бюджет на Програмата се определя размерът на средствата, които се предоставят през съответната календарна година за финансиране на проекти.

(2) В случаите, когато средствата за финансиране на проекти се предоставят от донорски организации, условията и редът за финансиране може да се определят и съвместно с тях.

Чл. 19. (1) Програмата финансира само проекти от приоритетните области, утвърдени от Програмния съвет.

(2) В случай на неподаване на проектни предложения за съответната приоритетна област или в случай на неусвояване на средствата, предвидени за съответната приоритетна област, Програмният съвет може да прехвърля средства за финансиране на проекти от друга приоритетна област.

Чл. 20. (1) От Програмата се финансират проекти, като се поемат изцяло или частично всички преки и непреки разходи, свързани с тях, но не повече от €25 500 за проект.

(2) Размерът на съфинансирането от страна на бенефициентите се определя в Насоките за кандидатстване по Програмата за съответната година.

Чл. 21. (1) Право да кандидатстват за финансиране на проекти по Програмата имат български юридически лица със седалище на територията на Столична община, които отговарят на някое от следните изисквания:

1. са юридически лица с нестопанска цел, професионални сдружения и асоциации, чийто предмет на дейност или фокус е развитието на научната общност, популяризирането или подпомагането на научната дейност;
2. са търговско дружество, регистрирано по Търговския закон, което функционира като технологична стартираща компания според общоприетото разбиране – фирма с иновативна концепция и кратка пазарна история;
3. са образователни, културни или общностни институции, разположени в сгради общинска собственост.

(2) Право да кандидатстват имат и:

1. научни колективи, регистрирани като дружества по Закона за задълженията и договорите или представлявани от висше учебно заведение или научна организация;

2. физически лица, извършващи иновационна, научна или изследователска дейност.

(3) Няма право да кандидатстват за финансиране или да бъдат партньори лица, които:

1. имат парични задължения към държавата или Столичната община, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, или задължения към осигурителни фондове, освен ако компетентният орган е допуснал разсрочване или отсрочване на задълженията;
2. са осъдени с влязла в сила присъда за престъпление против собствеността или против стопанството, освен ако са реабилитирани;
3. не са изпълнили условия или са установени груби нарушения на правилата при предходно финансиране от Програмата;
4. са с установени финансови злоупотреби на финансови средства от държавния или общински бюджет.

(5) Не се разглеждат проектни предложения на юридически лица и организации, представлявани от лица, които са общински съветници в Столичен общински съвет или служители в администрацията на Столична община или техни роднини по права или съребрена линия.

Чл. 22. (1) Със средства по Програмата може да се финансира закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи, ако са спазени следните условия:

1. закупените активи представляват специализирано оборудване или материали, необходими за уреждане на учебни лаборатории или демонстративни пространства за провеждане на занимания и кръжоци с научна или техническа насоченост в сгради общинска собственост;
2. закупените активи представляват материали, необходими за създаването на прототипи, постигащи целите на проекта.

(2) Програмата не предоставя средства за финансиране на:

1. банкови такси и разходи, свързани с гаранции и други подобни на тях;
2. строително-монтажни или ремонтни дейности на сгради и помещения, освен в случаите, в които такива са необходими за безопасното въвеждане в експлоатация на лаборатории и пространства по предходната алинея.
3. разходи, направени преди одобрението на проекта;
4. изхранване и дневни, освен ако не са недовусмислено свързани с провеждането на конференция, семинар или работна среща;
5. хонорари за национални или международни научни дружества;
6. възстановим ДДС;
7. други разходи, посочени в Насоките за кандидатстване.

Раздел VI

ПРОЦЕДУРА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ, ОЦЕНКА И УТВЪРЖДАВАНЕ НА ПРОЕКТИ

Чл. 23. (1) Програмният съвет определя в Насоките за кандидатстване и в пакета документи за кандидатстване включва:

1. общата сума, която се отпуска за финансиране на проекти в една или повече от приоритетните области;
2. максималната допустима обща сума на финансиране на отделните проекти във всяка приоритетна област;
3. процента на финансирането, което Програмата ще отпуска за отделните проекти;
4. процента на съфинансиране от страна на кандидатите;
5. специфичните разходи, които за съответната приоритетна област няма да бъдат финансирани от Програмата;
6. специфични ограничения относно лицата, които имат право да кандидатстват за финансиране в съответната приоритетна област;

7. специалните критерии за оценка на проектните предложения във всяка приоритетна област и начина за определяне на тежестта им в комплексната оценка;
8. методика за оценяване на предложенията в съответната приоритетна област;
9. броя на сесиите и датите за провеждане на сесии за кандидатстване с проектни предложения пред Програмата.

(2) При предлагането на специалните критерии за оценка Програмният съвет се води от необходимостта от осигуряване на конкретна практическа приложимост и висок социален ефект на резултатите от изпълнението на проекта, като взема предвид спецификата на съответната приоритетна област.

(3) С решението по ал. 1 Програмният съвет може да предложи и приемане на допълнителни критерии за всяка приоритетна област, които да бъдат прилагани при равни оценки по другите критерии.

Чл. 24. (1) Съгласно утвърдения график в решението на СОС за финансирането на Програмата, се обявява конкурс за кандидатстване по Програмата.

(2) Кандидатстването се обявява чрез публикуване на обява в електронния портал, социалните мрежи и канали на Столична община и на интернет страницата на Програма „Наука“.

Чл. 25. (1) Документите за кандидатстване и срокът за подаване на предложенията се определят от Програмния съвет в Насоките за кандидатстване:

1. формуляр за кандидатстване;
2. методика за оценяването на проектните предложения;
3. проект на договор за финансиране.

Чл. 26. (1) Кандидатстването с проектни предложения се осъществява чрез електронната система на интернет страницата на Програма „Наука“. Допуска се и

кандидатстване с проектни предложения, внесени в деловодството на Столична община.

(2) Координаторът на Програмата води регистър на проектите предложения.

Чл. 27. (1) Предложенията на кандидатите за финансиране съдържат:

1. попълнен формуляр, представящ идеен проект, бюджет, времеви график на изпълнение на дейностите по проекта;
2. други документи, които се изискват за финансиране на проекти по Програмата;
3. информация за успешно осъществени от кандидата проекти в съответната приоритетна област.

(2) При настъпване на промени в обстоятелствата, удостоверени с документите по ал. 1, кандидатът е длъжен да уведоми координатора на Програмата в 7-дневен срок от промяната.

Чл. 28. (1) По предложение на Научния съвет кметът на Столична община назначава със заповед Експертна комисия за оценка и класиране на проектите предложения, както и председател на комисията. Комисията се определя след изтичане на срока за приемане на предложенията и се обявява в деня, определен за разглеждане и оценяване на предложенията и работи до приемането на окончателното класиране от Програмния съвет.

(2) Комисията се състои най-малко от петима членове, от които един правоспособен юрист и един експерт в областта на финансите, а останалите членове са лица – специалисти в съответната приоритетна област.

(3) За членове на комисията по ал. 1 се привличат външни експерти, чийто състав се предлага от Научния съвет, а възнаграждението им – от кмета на Столична община.

[4] Комисията приема Вътрешни правила за работа, а членовете ѝ подписват Декларация за наличието или липсата на обстоятелства относно конфликт на интереси.

Чл. 29. (1) Класирането на проектните предложения се извършва в срок до 35 работни дни след определянето на експертната комисия по чл. 28, ал. 1.

(2) Класирането на проектните предложения се извършва на основата на Методика за оценка и класиране на проектни предложения.

(3) Класирането на проектните предложения се извършва чрез използването на агрегиран индекс, формиран от количествените оценки на формалните критерии.

(4) Финансиране получават проектните предложения, класирани в низходящ ред по смисъла на ал. 2 до изчерпване на отпуснатите за съответната приоритетна област средства.

Чл. 30. (1) Комисията по чл. 28 заседава, ако присъстват повече от половината от членовете ѝ.

(2) На заседанията на комисията по чл. 28 се води протокол. В него се отразяват резултатите от извършените оценки на проектните предложения, мотивите за класирането на проектните предложения и списъкът на одобрените проектни предложения. Протоколът се подписва от членовете на комисията.

(3) Решенията от заседанията на комисията се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите членове.

Чл. 31. (1) Председателят на Експертната комисия представя списъка на одобрените проектни предложения пред Програмния съвет.

(2) Програмният съвет разглежда и одобрява списъка с одобрените за финансиране проектни предложения, придружени с протокола на Експертната комисия за оценка и класиране на проектните предложения и ги внася за одобрение

в Постоянните комисии по образование, култура, наука и културно многообразие и икономика, собственост и дигитална трансформация.

(3) Постоянните комисии по образование, култура, наука и културно многообразие и икономика, собственост и дигитална трансформация внасят за утвърждаване от Столичен общински съвет списък с одобрените за финансиране проектни предложения и размера на финансиране на всеки проект, на база Протокола на Експертната комисия за оценка и класиране на проектните предложения.

Чл. 32. Ако Програмният съвет не одобри в цялост списъка с одобрените за финансиране проектни предложения, оценени от Експертната комисия за оценка и класиране на проектните предложения, същият може да възложи на комисията повторното им разглеждане съвместно с Научния съвет

Раздел VII

СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИ, КОНТРОЛ И ОТЧЕТНОСТ

Чл. 33. Договорите за финансиране на одобрените от Столичния общински съвет проекти се сключват от кмета на Столична община. Одобреният бюджет на проекта и времеви график за изпълнението му се считат за неразделна част от договора.

Чл. 34. (1) Изпълнителят на проекта поема следните общи задължения по изпълнението на проекти по Програмата:

1. отговаря за цялостната подготовка и изпълнение на проекта;
2. води пълната техническа, икономическа и друга документация по проекта в съответствие с разпоредбите на българското законодателство и изискванията на Програмата;
3. осигурява средствата, необходими за съфинансирането на проекта;

4. по ясен начин онагледява, че финансирането на проекта е със средства, предоставени от Програмата;
5. съдейства на експертите от Програмата при извършването на мониторинг и оценка на резултатите от изпълнението на проекта.

(2) В договора за финансиране на одобрени проекти по Чл. 5, ал. 2 от настоящите Правила се включват клаузи, гарантиращи, че Изпълнителят на проекта дава съгласието си Столична община да използва резултатите от финансирания проект.

Чл. 35. Програмният съвет на Програмата осъществява цялостен контрол върху изпълнението на проектите.

Чл. 36. (1) Проектите се отчитат съгласно условията и срока на договора с финален съдържателен и финансов отчет.

(2) Финалният съдържателен отчет се представя от организацията-изпълнител на проекта за проверка и приемане от координатора на Програмата, а финансовият отчет се проверява и приема от служители на Дирекция „Финанси“ на Столична община.

(3) Към финансовите отчети се прилагат заверени копия от всички документи за направените разходи по проекта.

Чл. 37. Всяка година се извършва одит на разходваните средства по Програмата, които стават неразделна част от годишния отчет.

Чл. 38. Изпълнителят на проекта и координатора на Програмата съхраняват документацията по проекта за срок от пет години след приключване изпълнението на проекта.

Чл. 39. Лице или организация, които изразходват получените средства не по предназначение, ги възстановяват в пълен размер. Тези лица нямат право да кандидатстват за финансиране на проекти от Програмата.

Раздел VIII

ПУБЛИЧНОСТ

Чл. 40. (1) До 31 март всяка година Програмният съвет внася в Столичния общински съвет подробен отчет за изпълнението на Програмата през предходната година.

(2). Отчетът по предходната алинея се публикува на интернет страницата на Програма „Наука“.